

S

pis treści

Przedmowa do trzeciego wydania /	5
Kulturoznawstwo Aleidy Assmann (Anna Artwińska i Katarzyna Różańska) /	11
Nota redakcyjna i uwagi tłumaczek /	27

Wstęp: Definicje kultury / 29

Cel i układ książki /	29
Definicje kultury /	31
Dłaczego kulturoznawstwo /	38
<i>Culture studies</i> i <i>Kulturwissenschaft</i> – dwie historie powstania /	42

1. ZNAKI / 57

1.1 Znaki jako podłoże antropologiczne /	57
1.1.1 Rok 1900: Sceptycyzm w stosunku do języka i <i>linguistic turn</i> /	60
1.1.2 Podstawowa struktura znaku: <i>aliquid stat pro aliquo</i> /	63
1.1.3 Funkcja znaku /	67
1.2 Zaburzenia komunikacji literackiej /	71
1.3 Rodzaje znaków /	76
1.3.1 Język performatywny /	76
1.3.2 Trzy rodzaje znaków: symboliczne, ikoniczne, indeksalne /	77
1.4 Język, kultura, przemoc /	85

2. MEDIA / 95

2.1 Medium jako pośrednik? /	95
2.1.1 Rastrowanie zwartego pojęcia mediów /	97
2.2 Oralność i piśmienność /	99
2.2.1 Techniki pamięci: formy zapisu powtórzeń i utrwalania /	99
2.2.2 Ustna poezja – pisemna literatura /	101

2.2.3	Tekst jako powtarzalna wiadomość /	104
2.2.4	Nośniki pisma i formaty książki /	107
2.3	Pismo i autorstwo w zwierciadle historii mediów /	110
2.3.1	Stabilizacja tekstu w piśmie i druku /	110
2.3.2	Autorstwo słabe /	113
2.3.3	Autorstwo silne /	116
2.3.4	Śmierć autora i triumf pisma /	122
2.4	Tekst i obraz /	125
2.4.1	Zwrot ikoniczny (<i>iconic turn</i>) około 2000 r. /	127
2.4.2	Obrazy w tekście /	129
2.4.3	Nowe media /	133
3.	CIAŁO /	139
3.1	Dyskursy ciała /	139
3.1.1	Hierarchia zmysłów /	142
3.2	Ciało, seksualność i gender /	148
3.2.1	Ciało, dusza, duch /	148
3.2.2	Ciało, tabu, ekscesy /	151
3.2.3	Seksualność jako temat literacki /	154
3.2.4	Gender /	161
3.3	Obrazy człowieka – antropologia historyczna /	162
3.3.1	Materialność ciała /	163
3.3.2	Ciała sztuczne i symboliczne /	164
3.3.3	Techniki posługiwania się ciałem, historie ciała, nauka zachowań /	168
3.3.4	Pismo ciała i zapisy na ciele /	171
3.3.5	Kultury ekskarnowane i inkarnowane /	175
3.4	Inscenizacje ciała /	178
4.	CZAS /	183
4.1	Kulturowe podstawy odczuwania czasu /	183
4.1.1	O ambiwalencji czasu /	183
4.1.2	Czas życia /	186
4.1.3	„Zimne” i „gorące” kultury /	191
4.1.4	Zmiana pokoleniowa /	192
4.1.5	Przyspieszenie czasu /	194

4.2	Literackie inscenizacje teraźniejszości /	200
4.2.1	Fragmentaryzacja doświadczenia /	202
4.2.2	Apoteozy chwili /	203
4.2.3	Epifanie /	207
4.3	Koszmar historii /	210
4.3.1	Transcendencja czasu: <i>Cztery kwartety</i> Eliota /	212
4.3.1	Pociąg czasu /	217
5.	PRZESTRZEŃ /	221
5.1	Londyn – labirynt metropolii /	225
5.1.1	Londyn jako przestrzeń doznań – Thomas de Quincey /	226
5.1.2	Anonimowy tłum miasta – John Gay, Edgar Allan Poe i Virginia Woolf /	232
5.2	Centrum i peryferie – Frederick Jackson Turner i Joseph Conrad /	237
5.2.1	Kolonizacja, podbój, kolonializm /	237
5.2.2	Granica i próg – Frederick Jackson Turner i „mit granicy” /	240
5.2.3	Kryzys imperium – <i>Jądro ciemności</i> Josepha Conrada (1902) /	244
5.3	Krajobraz mityczny – <i>Ceremony</i> Leslie Marmon Silko (1977) /	253
6.	PAMIĘĆ /	261
6.1	Podstawowe pojęcia badań nad pamięcią /	262
6.1.1	Pamięć (<i>Gedächtnis</i>) i wspomnienie (<i>Erinnerung</i>) /	262
6.1.2	Pamięć aktywna i pasywna /	265
6.1.3	Pamięć epizodyczna i semantyczna /	266
6.1.4	Pamięć ucieleśniona i przeniesiona /	269
6.1.5	Pamięć indywidualna i zbiorowa /	272
6.1.6	Trauma /	274
6.2	Formy pamięci w <i>Hamlecie</i> Szekspira /	276
6.2.1	Pamięć historyczna – (niepełna) wiedza o przeszłości /	277
6.2.2	Pamięć kontra zapomnienie – smutek melancholii /	278
6.2.3	Pamięć traumatyczna – sprzeczne przekazy ducha ojca /	281
6.2.4	Pamięć semantyczna – mnemotechnika /	285
6.2.5	Pamięć epizodyczna – przebliski wspomnień z dzieciństwa /	287
6.2.6	<i>Memento mori</i> – emblematyczna pamięć o śmierci /	288
6.2.7	Pamięć świadków – etyka i terapia pamięci /	290

7. TOŻSAMOŚĆ / 297

7.1 Tożsamość indywidualna / 299

7.1.1 Osoba / 299

7.1.2 Podmiot / 302

7.1.3 Płeć / 307

7.1.4 Tożsamość inkluzji i tożsamość ekskluzji / 311

7.1.5 Sobowtór i tożsamość zwielokrotniona / 314

7.2 Tożsamość zbiorowa – etniczność, naród, kultura / 316

7.3 Walka o kanon – polityka tożsamościowa w medium literatury / 321

7.3.1 Karaibskie doświadczenia z kanonem Zachodu – Jamaica Kincaid / 323

7.4 Wędrowcy między kulturami / 326

7.4.1 Mary Antin / 326

7.4.2 Joseph Conrad / 328

7.4.3 Salman Rushdie / 329

Bibliografia / 338

Indeks tematyczny / 354

Indeks osobowy / 358